

CONFEDERAȚIA PATRONALĂ
CONCORDIA
DIALOG PENTRU DEZVOLTARE

Analiza impactului unei taxe de minimum 1% din cifra de afaceri

februarie 2023

DRAFT – VĂ RUGĂM SĂ NU DISTRIBUIȚI

Sumar

În spațiul public se vehiculează introducerea unui impozit pe cifra de afaceri de minimum 1%, aplicabil companiilor cu o cifră de afaceri anuală de peste 100 de milioane de euro. O astfel de măsură ar genera efecte economice negative și ar pune în pericol ritmul de creștere de care România are nevoie. În analiza Concordia, explicăm principalele efecte ale unei taxe de minimum 1% pe cifra de afaceri, arătăm care sunt companiile și sectoarele afectate și de ce sunt acestea relevante pentru întreaga economie și explicăm cum distorsiunea competitivă, reducerea inopinată de capital și decuplarea politicilor fiscale de realitatea economică pot duce la inflație mai mare și pot reduce productivitatea și eficiența într-o economie marcată de valoare adăugată relativ scăzută.

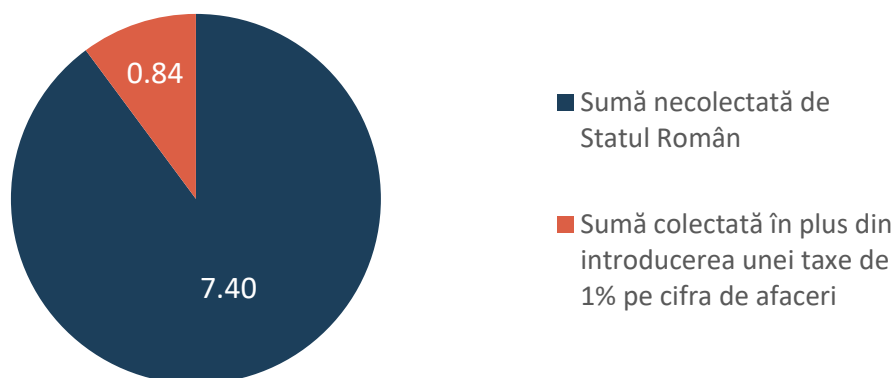
Impactul impunerii unei taxe pe cifra de afaceri se răsfrânge asupra unor companii care joacă un rol cheie în economia românească, în sectoare precum automotive, energie, IT&C și comerțul modern cu amănuntul/cu ridicata și afectează atât producătorii cât și comercianții. E adevărat că veniturile fiscale s-au ridicat în 2021 la 27.3% din PIB, al doilea cel mai redus nivel din UE (după Irlanda, care are un statut fiscal aparte), însă problema colectării scăzute nu poate fi rezolvată prin artificii fiscale care afectează chiar companiile care deja contribuie semnificativ la bugetul de stat, pe cele vulnerabile la șocuri sau pe cele esențiale pentru investiții, pentru creșterea capacității de producție industrială și pentru reducerea balanței comerciale. Problema colectării scăzute pleacă de la cei peste 7 miliarde de euro din TVA necolectați de statul român și cele alte câteva miliarde de euro pierdute prin alte forme de evaziune fiscală sau în zone gri ale economiei. Digitalizarea ANAF, modernizarea Inspecției Muncii, creșterea capacității de colectare de TVA sunt soluțiile logice, corecte și necesare, alături de un regim fiscal predictibil, just și gândit în vederea dezvoltării economiei naționale. Creșterea cheltuielilor bugetare, care nu sunt susținute de o reformă în zona administrației fiscale, eficientizarea procesului de digitalizare fiscală și creșterea gradului de colectare a veniturilor bugetare și conformării fiscale a contribuabililor, contribuie, în fapt, la transferarea presiunii bugetare și a poverii către mediul privat.

Taxa pe cifra de afaceri aduce o serie de probleme, cu efect direct asupra dezvoltării macroeconomice, precum, reducerea competitivității companiilor românești în comparație cu întreprinderile din alte țări care nu au un impozit similar, reducerea apetitului pentru investiții în cercetare și dezvoltare, aplicarea unui regim fiscal discriminatoriu pentru industriile caracterizate de cifre de afaceri ridicate și marje ale profitului mici, sau reducerea puterii de cumpărare prin transferul costurilor către consumator. Un alt aspect este cel al riscului de dublă impozitare: în cazul în care impozitul nu este structurat cu atenție, ar putea duce la dubla impozitare a aceleiași tranzacții sau a aceluiași venit, ceea ce ar crește povara asupra întreprinderilor și, în consecință, asupra consumatorilor. Toate aceste argumente de tip general sugerează potențialul impact negativ al introducerii unei taxe pe cifra de afaceri într-o economie bazată într-o bună măsură pe cheltuieli de consum. Totodată, o eventuală schimbare inopinată a regulilor fiscale în această direcție încalcă principiile fiscalității, prevăzute la art. 3 din Codul Fiscal, în ceea ce privește neutralitatea măsurilor fiscale în raport cu diferitele categorii de investitori și capitaluri și predictibilitatea impunerii.

Folosind cele mai recente date disponibile (2021), observăm că statul ar colecta în plus 4.1 miliarde de lei dacă ar introduce măsura, adică 836 milioane de euro. În 2021, încasările din impozitul pe profit au însumat 20,04 miliarde lei, adică puțin peste 4 miliarde de euro.

Veniturile bugetului general consolidat au însumat 379,61 miliarde lei (77,47 miliarde euro) în anul 2021. Această sumă include și contribuțiile pe care ar trebui să le plătească companii de stat aflate pe pierdere, precum CFR Călători sau CFR Marfă. În realitate, statul poate pierde mult mai mult din cauza încetirii economice generate de o astfel de măsură, prin reducerea investițiilor și chiar falimentul sau ieșirea de pe piață a unor companii care nu mai consideră piața românească atractivă. Graficul de mai jos arată diferența dintre suma generată de o taxă pe cifra de afaceri de minimum 1% și suma aproximată necolectată, dar care ar putea fi accesată prin creșterea colectării.

Cât ar putea statul să colecteze în plus prin reducerea evaziunii fiscale (miliarde euro)

Cea mai afectată companie ar fi Automobile-Dacia SA, care ar trebui să plătească o sumă cu peste 1400% mai mare decât cea livrată în conturile trezoreriei în 2021 drept impozit pe profit. În top 20 companii care ar trebui să plătească cea mai mare sumă se numără producători și distribuitori de combustibili, producători de tutun, lanțurile moderne de vânzare cu amănuntul/cu ridicata, companii din sectorul energetic, distribuitori de electrocasnice, soluții software și comunicații electronice. Aceste companii sunt motoare economice, contribuind substanțial la bugetul de stat. Pe termen mediu și lung, un impact asupra acestor companii ar duce la o potențială reducere a contribuțiilor totale la bugetul de stat ca urmare a diminuării dezvoltării afacerilor. În plus, o astfel de măsură ar putea genera reticență, atât din partea companiilor afectate, cât și a companiilor mari care doresc să investească în România, în a-și dezvolta afacerile aici, mai ales acum când companiile internaționale intenționează să își mute (parțial) activitatea (de exemplu, producția de produse alimentare) în Europa de Est.

Pentru companiile din România, în special cele exportatoare și cele cu investiții ridicate în cercetare și inovare, noua povară fiscală poate însemna reducerea investițiilor și, automat, o creștere mai lentă cu impact negativ pe termen lung. Pentru consumatori, aceasta taxă se va traduce în noi creșteri de prețuri. Putem ajunge, astfel, în situația în care ce câștigă statul pe termen scurt, pierde multiplicat – alături de mediul de afaceri și de societate – pe termen mediu și lung.

Taxarea cifrei de afaceri a marilor companii din România este contraproductivă din multe motive.

1. Taxa pe cifra de afaceri este prociclică

Astfel, în perioade de stabilitate și creștere economică, companiile pot, în teorie, beneficia de un regim fiscal mai avantajos atâta timp cât înregistrează profit. În perioade de criză (criză financiară, recesiune, Covid-19, război, criză energetică, criză a lanțurilor de aprovizionare etc.), profitul anumitor companii din sectoarele afectate (în cazul unei crize financiare, majoritatea sectoarelor) se diminuează accentuat, ținând cont și de creșterea cheltuielilor înregistrate ca urmare a situației economice actuale, în timp ce cifra de afaceri poate rămâne relativ crescută. Acest lucru generează presiune suplimentară asupra companiilor exact în momentele în care acestea au nevoie de stimulente și relaxare fiscală pentru a se redresa și a trece prin criză, păstrând locurile de muncă și capacitatea de producție.

2. Taxarea cifrei de afaceri este discriminatorie

Indiferent de dificultățile cu care se confruntă economia națională, unele afaceri au prin natura lor un volum mare de vânzări și o marjă de profit mai mică (comerțul, servicii, companii din energie în situații în care costul materiei prime nu poate fi transferat către consumator, etc.), în timp ce altele au volum mic de vânzări și profit mare (cele inovative, cele creative, companiile cu investiții mari și ciclu lung de recuperare al investițiilor, servicii cu valoare adăugată mare, etc.). Caracteristicile specifice ale unei companii variază în funcție de industrie și condițiile de piață, iar în aceste condiții, un sistem fiscal bazat pe taxarea cifrei de afaceri generează lipsă de predictibilitate mult mai mare față de unul axat pe impozitarea profitului. În plus, companiile care au cifra de afaceri mai mare de 100 de milioane de euro și care ar fi supuse acestui impozit ar fi discriminate față de competitorii lor care au cifră de afaceri mai mică de 100 de milioane de euro, așa cum explicăm în analiza de mai jos.

3. Taxarea CA descurajează inovarea și investițiile

Această taxă ar descuraja marile proiecte de investiții private, inovarea și investițiile în tehnologie, punând presiune asupra resurselor de capital și descurajând astfel investițiile, care reduc profitul și – automat – taxele plătite de o companie, dar care cresc competitivitatea și productivitatea. Inovarea în România este relativ redusă chiar în comparație cu regiunea, din cauza unei poziții de putere scăzută în lanțurile valorice globale ale antreprenorilor români, determinată în primul rând de un capital și acces la finanțare limitate, de fenomenul de outsourcing și de investițiile reduse în R&D.

Pentru dubla tranziție verde și digitală și atingerea țintelor privind emisiile de carbon, investițiile din mediul de afaceri sunt determinante, statul neavând capacitatea de răspuns decât prin intermediul unor stimuli fiscali/de politici care să încurajeze sau, din contră, să descurajeze investițiile masive, care de multe ori au un mare grad de risc, în aceste arii. Capital pentru astfel de investiții, precum și know-how, au tocmai acele companii potențial vizate de această măsură fiscală.

Introducerea unei taxe pe cifra de afaceri ar descuraja reinvestirea profitului și în creșterea capacității de producție, având efecte structurale profunde asupra economiei naționale (inclusiv din perspectiva rezilienței). Totodată, într-un context economic de criză pe fondul pandemiei, crizei energetice, creșterea inflației, criza cauzată de război, aceasta taxă nu

ar face decât să crească riscul de reorientare al planurilor de investiții și frânarea dezvoltării economiei într-un context de cadru legislativ deja considerat impredictibil.

Un context lipsit de predictibilitate fiscală, cu o continuă ignorare a principiilor fiscalității, fără a avea o analiză de impact a măsurilor propuse și fără consultarea în prealabil cu mediul de afaceri și cu experți în domeniul fiscal, nu face decât să frâneze creșterea economică, și așa afectată de contextul global și duce la pierderea credibilității României în fața unor potențiali investitori străini.

Impozitul pe cifra de afaceri are și potențialul de a genera un efect în cascadă. Acest lucru se întâmplă deoarece cifra de afaceri are în componență și cheltuielile de capital pe termen lung (investiții) și pe termen scurt (materii prime, consumabile, cheltuieli neprevăzute, cheltuieli cu credite comerciale), care pot fi purtătoare, la rândul lor, de impozit pe cifra de afaceri. Companiile cu cifra de afaceri mare generată de vânzări cu volum ridicat, dar profit scăzut din cauza costurilor mari pe unitate vor fi puternic afectate de o astfel de măsură. De asemenea, spre deosebire de taxa pe valoare adăugată, taxa pe cifra de afaceri nu este deductibilă și se adaugă la fiecare verigă intermediară din procesul de producție și comercializare, ceea ce face inevitabil un transfer la consumatorul final.

4. Taxarea cifrei de afaceri va afecta exporturile

O problema conexă apare în cazul companiilor exportatoare, această taxă diminuând capacitatea de export și afectând balanța comercială a României, care a înregistrat un deficit de 34 miliarde de euro, în anul 2022, în creștere cu 44% (+11 miliarde de euro) față de valoarea înregistrată în 2021 (INS). În mod special afectate ar fi companiile exportatoare de produse cu grad de prelucrare redus sau produse intermediare, unde concurența mare determină prețuri relativ reduse și, automat, o marjă de profit redusă. Pe categorii, cele mai ridicate niveluri ale deficitului comercial cu bunuri au fost înregistrate la alimente și animale vii (2,6 miliarde euro), mașini și echipamente pentru transport (3 miliarde euro), produse manufacturate (6,9 miliarde euro), combustibili (8 miliarde euro) și produse chimice (13,7 miliarde euro). Adică, așa cum arată analiza Concordia, deficitul provine chiar din sectoarele care ar fi cele mai afectate de introducerea unei taxe de minimum 1% pe cifra de afaceri. În plus, exportatorii nu vor putea să transfere acest cost către consumator din cauza poziționării în prima parte a lanțurile valorice globale și din cauza competiției crescute pe piețele internaționale, mai ales că aceștia concurează pe piețe unde această taxă nu există.

5. Taxa ar avea un puternic efect inflaționist

Toate aceste probleme ar duce automat spre o creștere a prețurilor, întrucât companiile vor transfera inevitabil costurile către consumator. O astfel de măsură devine, deci, una inflaționistă care poate aduce mai mulți bani la buget (inclusiv prin inflație), dar care reduce puterea de cumpărare și bunăstarea cetățenilor. Exportatorii, dar și cei care produc pentru piața locală în sectoare cu competiție crescută (inclusiv din partea produselor de import) nu vor putea crește automat prețurile.

Efectele inflaționiste ale măsurii pot pune sub semnul întrebării estimările BNR conform cărora inflația va coborî sub pragul de două cifre la începutul lui 2024. De asemenea, măsura obligă la reconsiderarea datelor din Raportul de iarnă [2023](#) al Comisiei de Prognoză, care prevede o creștere a PIB-ului de la 2.3% la 4.8% pentru 2024, ceea ce ar reprezenta o dublare a ritmului de creștere față de previzionarea anterioară. De asemenea, ar afecta și previziunile cu privire la Indicele Prețurilor de Consum (IPC), estimat să se situeze la 5,7% față de anul

precedent ca medie anuală pentru anul 2024. Or, calculele Comisiei de Prognoză se bazează pe elemente de context precum menținerea regimului fiscal actual.

Cele mai afectate sectoare credem că vor fi poșta și telecomunicațiile, fabricarea substanțelor chimice, industria constructoare de mașini și echipamente și comerțul modern cu amănuntul/cu ridicata. În analiza Concordia, folosind date din 2021, arătăm ce și cât câștigă statul din această măsură, dar și care sunt sectoarele cele mai afectate și ce probleme economice apar.

6. Impozitul pe cifra de afaceri este contrar prevederilor Directivei Europene privind TVA-ul

Realizarea obiectivului privind înființarea unei piețe interne în UE a presupus aplicarea în statele membre a unei legislații unice privind impozitele pe cifra de afaceri care să nu denatureze condițiile concurenței sau să împiedice libera circulație a bunurilor și serviciilor. Prin urmare, prin Directiva 2006/112/ s-a realizat armonizarea legislației privind impozitele pe cifra de afaceri prin intermediul unui sistem unic privind taxa pe valoarea adăugată (TVA), astfel încât să se elimine, pe cât posibil, factorii care pot denatura condițiile concurenței, atât la nivel național, cât și la nivel comunitar. Mergând mai departe, orice altă taxă pe cifra de afaceri vine în contradicție cu legislația unională, putând fi declanșate acțiunii de neîndeplinire a obligațiilor de stat membru, potrivit dispozițiilor art. 258 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pentru neconformarea cu legislația unională.

În preambulul Directivei 2006/112 se arată: « **(4) Realizarea obiectivului privind înființarea unei piețe interne presupune aplicarea în statele membre a legislației privind impozitele pe cifra de afaceri care să nu denatureze condițiile concurenței sau să împiedice libera circulație a bunurilor și serviciilor. Prin urmare, este necesară realizarea acestei armonizări a legislației privind impozitele pe cifra de afaceri prin intermediul unui sistem privind taxa pe valoarea adăugată (TVA), astfel încât să se elimine, pe cât posibil, factorii care pot denatura condițiile concurenței, atât la nivel național, cât și la nivel comunitar.** »

Mai departe, tot acolo este explicată nevoia armonizării impozitelor:

« (5) Un sistem privind TVA atinge cel mai înalt grad de simplitate și neutralitate atunci când taxa este percepută într-un mod cât mai general posibil și atunci când sfera sa de aplicare acoperă toate etapele producției și distribuției, precum și prestarea de servicii. Prin urmare, adoptarea unui sistem comun care să se aplice și comerțului cu amănuntul este în interesul pieței interne și al statelor membre.»

« (6) Este necesar ca acest proces să se efectueze în etape, întrucât armonizarea impozitelor pe cifra de afaceri determină în statele membre modificări în structura fiscală și consecințe apreciabile în domeniile bugetar, economic și social. »

« (7) Sistemul comun privind TVA este necesar să conducă, chiar și în cazul în care cotele și scutiile nu sunt pe deplin armonizate, la o neutralitate în domeniul concurenței, astfel încât, pe teritoriul fiecărui stat membru, bunurile și serviciile similare să suporte aceași sarcină fiscală, indiferent de lungimea lanțului de producție și de distribuție. »

Considerăm că introducerea unui impozit pe cifra de afaceri care să fie plătit doar de unele companii ar contraveni principiilor UE, întrucât bunuri similare, dar comercializate de companii diferite, una care suportă această taxă nouă și una care nu o suportă, ar suferi sarcini fiscale diferite, distorsionând astfel piața. Cu atât mai mult cu cât, așa cum a mai fost explicat mai

sus în cuprinsul documentului, noul impozit nu ar fi deductibil, spre deosebire de TVA, care este deductibilă în fiecare etapă în amonte, asigurând astfel corecta impozitare pe tot lanțul.

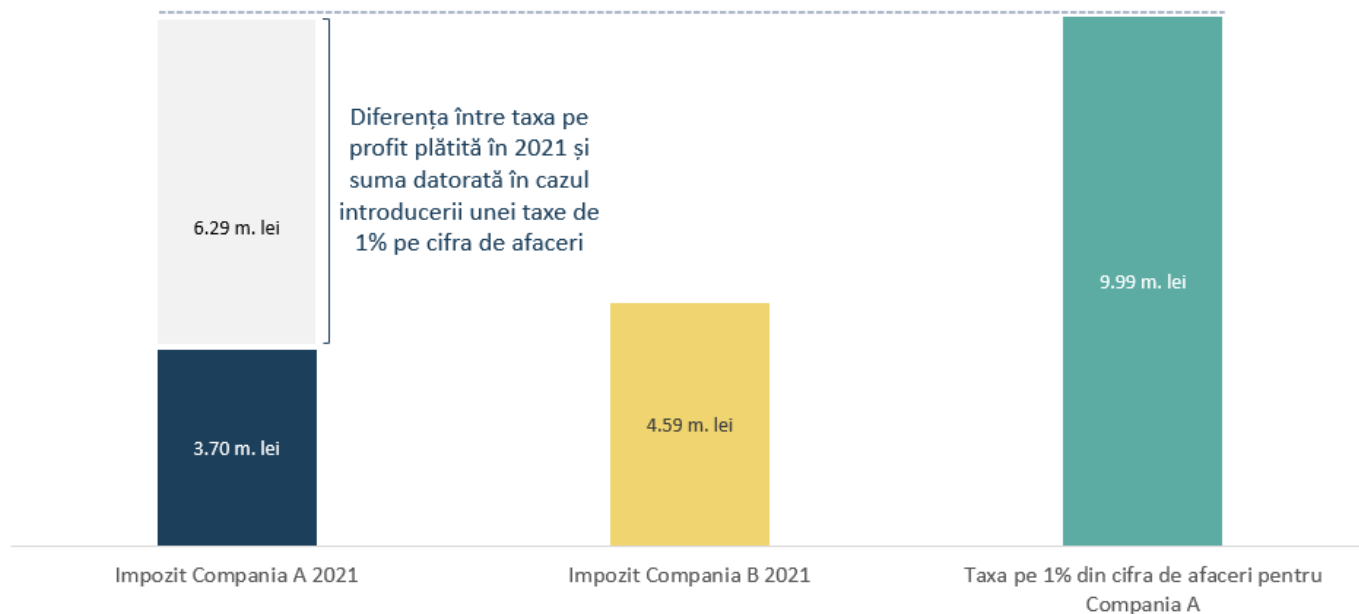
Este de analizat în ce măsură introducerea noului impozit ar constitui un motiv de *infringement* împotriva României, pentru abaterea de la principiul neutralității fiscale consacrat în UE. În plus față de cele de mai sus, legislația europeană care va implementa decizia OECD cu privire la taxarea minimă de 15% vine tocmai în direcția enunțată de unii dintre politicienii români, și anume să se asigure că marile companii vor plăti un minim impozit pe profit în țările în care desfășoară activități.

De ce un prag de 100 de milioane de Euro?

Pragul adus în discuție de 100 de milioane de euro este în sine problematic, dincolo de efectele negative ale unei taxe pe cifra de afaceri. Acest prag aparent aleatoriu – impus din rațiuni politice mai degrabă decât economice – generează distorsiuni concurențiale între companiile similare, dar care se află de o parte și de cealaltă a pragului. **Spre exemplu, o companie cu cifra de afaceri de 99 de milioane de euro și profit fiscal de 3 milioane ar plăti impozit pe profit de aproape 450 de mii de euro, în timp ce o companie cu o cifra de afaceri de 100 de milioane de euro și același profit ar trebui să plătească un milion de euro, adică mai mult decât dublu.** În felul acesta, compania aflată sub pragul stabilit arbitrar ar avea un avantaj concurențial artificial, creat într-un mod impredictibil pentru mediul de afaceri. Antreprenorii care operează în România vor fi astfel nevoiți, pentru a-și păstra competitivitatea, să aplice măsuri precum fracționarea producției, pentru a evita încadrarea într-un regim fiscal nefavorabil.

Pentru a ilustra caracterul arbitrar al propunerii cu date concrete, să presupunem că pragul ales ar fi de 200 de milioane de euro în loc de 100 de milioane. În acest scenariu o companie reală din setul de date folosit – dar pe care o vom denumi *compania A* – cu cifra de afaceri de 203 milioane de Euro realizată în 2021 s-ar încadra în noul sistem fiscal, în timp ce o companie cu cifra de afaceri de 171 milioane de euro în același an nu s-ar încadra. Ambele companii sunt încadrate drept companii ce desfășoară activități de comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat. Compania A a plătit în anul 2021 un impozit pe profit de 3.7 milioane lei, la un profit net de 26 milioane lei, în timp ce compania B a plătit 4.6 milioane lei, la un profit net de 32 milioane lei, un raport aproape identic. Pentru ca se află deasupra pragului, Compania A ar trebui însă să plătească aproape 10 milioane de lei în loc de 3.7, în timp ce compania B, aflată sub prag, ar plăti în continuare 4.6 milioane de lei. Graficul de mai jos arată cum compania A ar ajunge să plătească de două ori mai mult decât compania B, chiar dacă profitul companiei A a fost cu 18% mai mic. Se creează în felul acesta un avantaj competitiv care distorsionează piața, același efect apărând oricare ar fi pragul ales. Spre exemplu, cu cei 6.3 milioane de lei plătiți în plus de Compania A, aceasta ar putea investi în facilități de transport nepoluant sau și-ar putea crește capacitatea de export, generând profit suplimentar și, în consecință, bani mai mulți la buget. Acest lucru arată nu numai că pragul de 100 de milioane de Euro a fost ales arbitrar, dar și că decizia nu ține cont de mecanismele de creștere a profitabilității, productivității și eficienței unei companii și nici de felul în care companiile produc valoare adăugată în economie.

Vizualizare a distorsiunii competitive

O economie marcată de valoare adăugată scăzută

Alt argument care arată că introducerea unei taxe de minimum 1% pe cifra de afaceri este contraproductivă este faptul că economia românească este una cu o valoare adăugată relativ scăzută, iar o astfel de taxă ar amplifica această caracteristică. În ciuda creșterii economice accelerate, România este clasificată drept inovator emergent – cea mai de jos categorie a European Innovation Scoreboard (EIS). În 2021, terminologia EIS pentru categoria menționată s-a schimbat din "inovator modest" în "inovator emergent", însă criteriile de clasificare au rămas aproape neschimbate. În această clasificare, România stă mai prost decât celelalte țări analizate în categorii precum inovarea produselor și a proceselor sau cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare (R&D). În 2020, media investițiilor în R&D în Uniunea Europeană a fost de 2.3% din PIB, cu Belgia și Suedia în vârful topului cu investiții de 3.5% din PIB fiecare și cu România la coada clasamentului cu investiții de 0.5%. Această statistică este relevantă pentru că se traduce, printre altele, în companii lipsite de productivitate. Conform Eurostat, în 2018 peste 99% dintre firmele din România erau micro-întreprinderi sau întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), iar dintre acestea numai 25% sunt exportatoare și sunt caracterizate de inovație redusă și specializate în activități cu valoare adăugată scăzută, încadrate în segmentele din aval, cu utilizare intensivă a forței de muncă, ale lanțurile valorice globale. Exporturile de înaltă tehnologie sunt sub 10% din exporturile totale iar rata de supraviețuire al acestora este de sub 5 ani, în timp ce patentările sunt la numai 5% din valoarea medie europeană. Peste 70% din valoarea tehnologică din România provine din import și 80% din acesta este realizat de companiile străine. Finanțarea inovației este și ea limitată, iar fondurile cu capital de risc sunt aproape inexistente. În acest context, companiile mari din România joacă un rol esențial în dezvoltarea economiei românești și în generarea de valoare adăugată. Printr-o reducere forțată și neașteptată de capital, generată de o taxă de minimum 1% pe cifra de afaceri, este

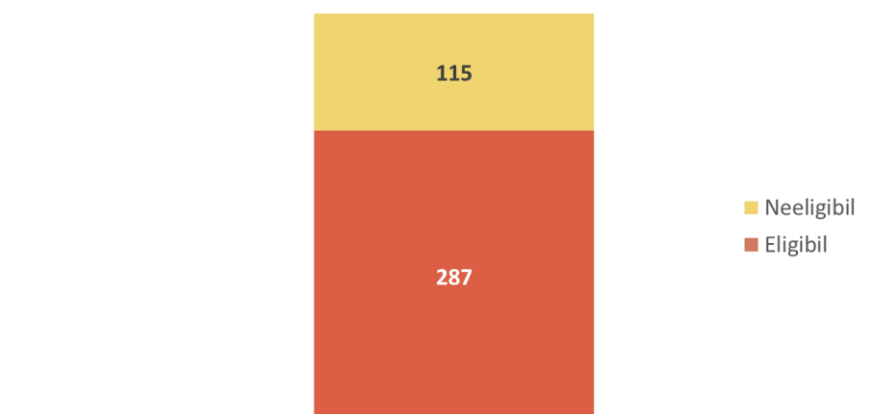
pusă în pericol capacitatea acestora de a inova și de a trage după ele (prin contracte de furnizare, specializarea forței de muncă, transferuri de tehnologie, etc.) companiile mici din România.

Reducerea eficienței și a capacității de inovare a companiilor mari ar avea un efect imediat și asupra ritmului tranziției către o economie verde, întrucât investițiile în această direcție vor fi deprioritizate rapid. Tranziția către energie și transport nepoluante ar fi încetinite de o reducere bruscă de capital și de lipsa de predictibilitate fiscală. Lipsa de capacitate a companiilor mari ar aduce de la sine și o dezvoltare mai lentă a companiilor mici și mijlocii specializate în tehnologi, produse și servicii verzi din România, având un efect în cascadă asupra întregului ecosistem.

Analiză de impact

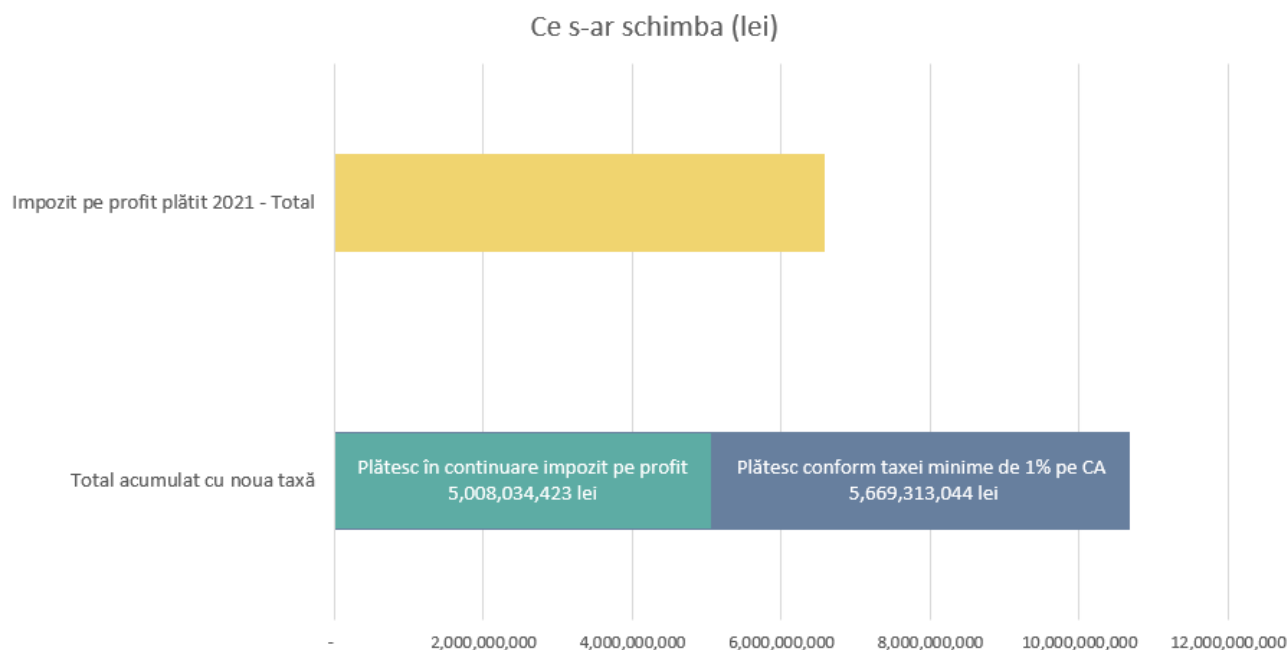
Am analizat situația companiilor din România cu o cifră de afaceri de peste 100 de milioane de euro, pentru a putea estima impactul unei taxe de minimum 1% pe cifra de afaceri. Companiile analizate sunt cele mai mari din țară după cifra de afaceri și, în cele mai multe cazuri, după contribuțiile pe care le aduc (deja) la buget, fiind așadar companii reprezentative pentru economia românească.

Cifrele arată că în 2021, cele 402 companii care au înregistrat o cifră de afaceri de peste 100 de milioane de euro au plătit impozite pe profit în valoare de peste 1,3 miliarde de euro. O parte din aceste companii sunt deja supraimpozitate (ex. companiile din sectorul de petrol și gaze naturale sau companiile producătoare de energie electrică). De asemenea, toate aceste companii contribuie la economia României prin furnizarea de produse și servicii, plata de salarii și contribuții sociale, plata altor taxe și accize, încheierea de contracte cu furnizori români și diversificarea ecosistemului de business, generând astfel complexitatea economică de care România are nevoie pentru a se dezvolta rapid. Pe scurt, marile companii din România, cele vizate de noua taxă, aduc deja o cotă parte importantă economiei Românești. **În baza cifrelor din 2021, din cele 402 companii vizate de analiza Concordia, 287 ar fi fost eligibile pentru noul sistem fiscal, deoarece impozitul pe profit plătit în acel an nu depășește 1% din cifra de afaceri înregistrată, iar 115 companii ar plăti în continuare 16% pe profit.**

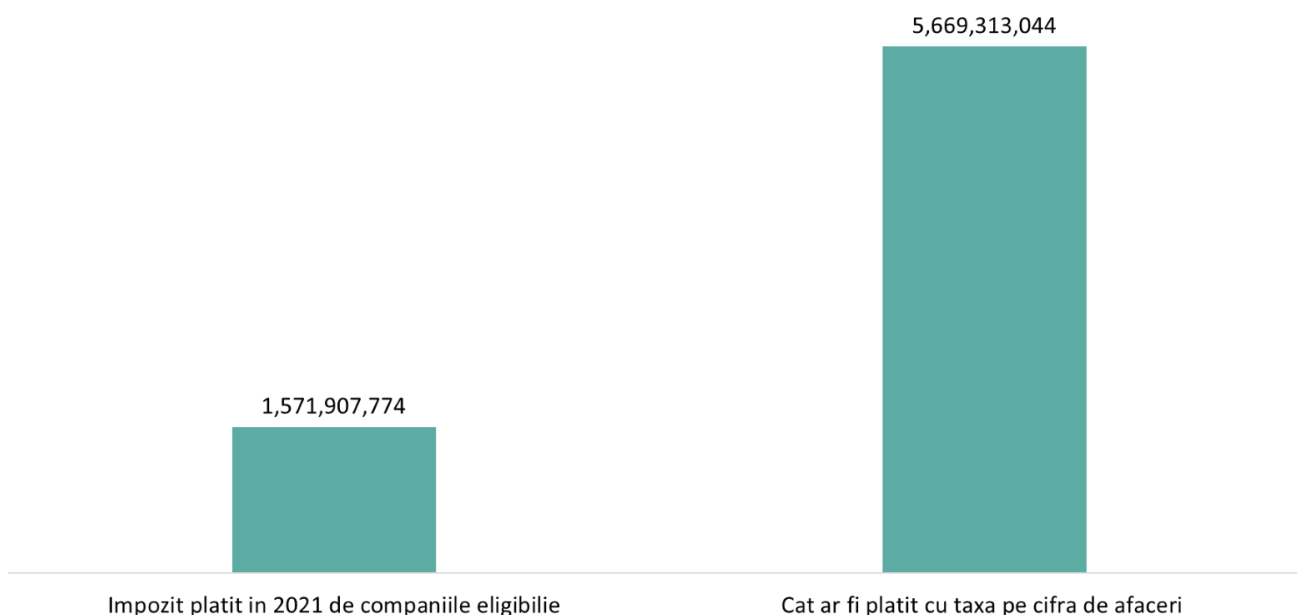

Companii eligibile pentru taxa pe cifra de afaceri din totalul de 402 companii cu cifra de afaceri de peste 100 milioane euro

Pe aceste date, statul ar aduce la buget 4.1 miliarde de lei în plus dacă ar introduce măsura, adică 836 milioane de euro. Dacă statul a câștigat din impozitul de 16% pe profit aproape 6.6 miliarde de lei în 2021, implementând o taxă de minimum 1% din cifra de afaceri, încasările de la cele 287 de companii eligibile ar fi de aproape 5.7 miliarde, iar încasările de la cele 115 companii care plătesc în continuare impozit pe profit ar fi de puțin peste 5 miliarde de lei. În total, aproape 10,7 miliarde de lei, comparat cu cei 6.6 miliarde de lei colectați în 2021.

Companii Eligibile - impozit plătit în 2021 vs. 1% din cifra de afaceri (lei)

Din cele 287 de companii care ar trece la noul sistem fiscal, cele mai multe desfășoară activități legate de comerțul cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat (12 companii, 4% din totalul celor eligibile - 287), comerțul cu ridicata al produselor farmaceutice (tot 12 companii, 4% din total), activități de intermediari monetare (11 companii), comercializarea energiei electrice (11, 4%), comerț cu autoturisme și autovehicule ușoare (sub 3,5 tone) (11 companii). Grupând companiile afectate în funcție de sectorul de activitate, **cele mai afectate 5 sectoare sunt automotive, energia și combustibili, sectorul tutunului, cel al comerțului farmaceutic și cel al construcțiilor**. Deși nu multe ca număr, puternic afectate sunt și companiile de poștă și telecomunicații, care – prin natura activității – sunt caracterizate de cifre de afaceri mari și marje mici.

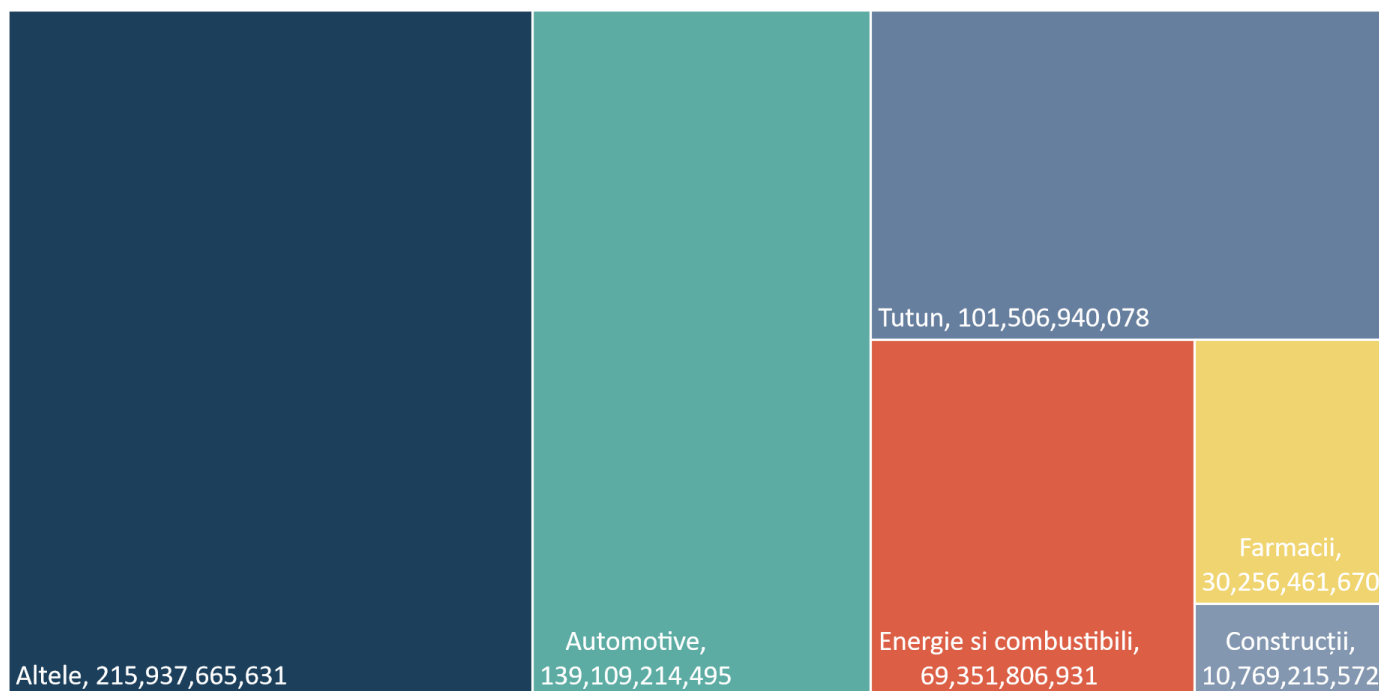
Din ce sectoare fac parte companiile afectate?

Din datele analizate, cele mai multe companii afectate provin din următoarele sectoare:

- **46** companii sunt din sectorul **automotive**, cu o cifră de afaceri totală de 139 miliarde lei.
- **36** companii din sectoarele energie și combustibili, cu o cifră de afaceri totală de 69,35 miliarde lei
- **33** de companii din sectorul **tutunului**, cu o cifră de afaceri totală de aproape 101,5 miliarde lei.
- **18** companii din sectorul **comerțului cu produse farmaceutice**, cu o cifră de afaceri totală de 30,25 miliarde lei.
- **12** companii din sectorul **construcțiilor**, cu o cifră de afaceri totală de 10.8 miliarde lei.

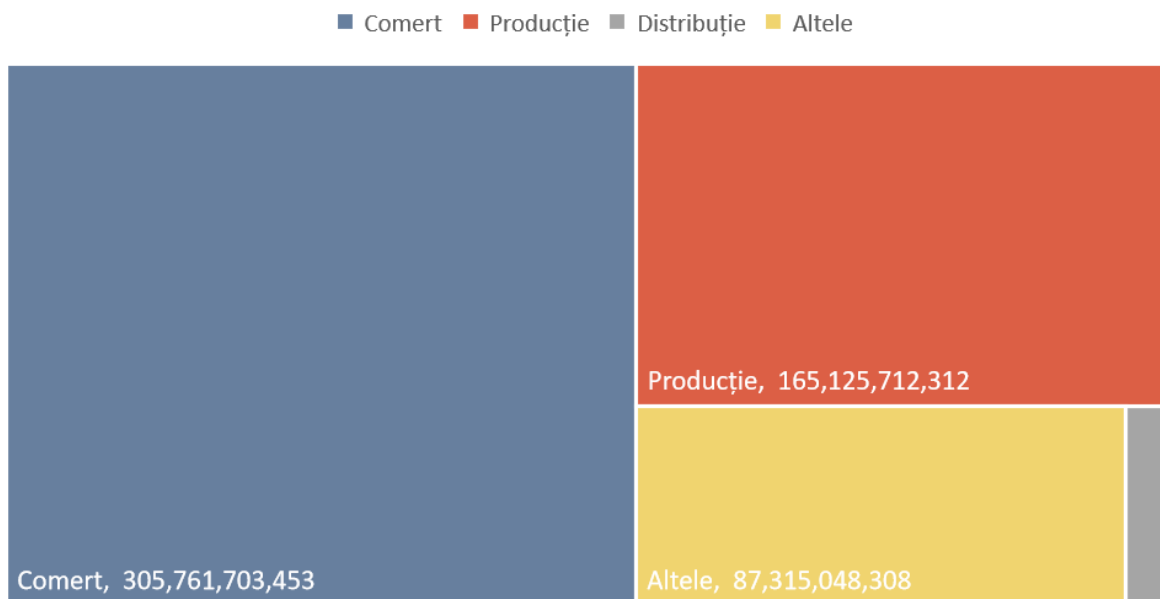
Cele mai afectate sectoare – clasificare după cifra de afaceri

■ Automotive ■ Energie si combustibili ■ Tutun ■ Farmacii ■ Construcții ■ Altele

Relevantă este și clasificarea în funcție de tipul de activitate, unde cele mai afectate sunt companiile care desfășoară activități de comerțul modern cu amănuntul/cu ridicata, urmate de cele producătoare, cel puțin o treime dintre companiile afectate fiind implicate în activități de producție.

Distribuția companiilor afectate – pe tipul de activitate

Dacă ar fi fost impozitate cu minimum 1% din cifra de afaceri, cei mai mari 20 de plătitori ar fi datorat statului 1.9 miliarde de lei, față de aproape 600 de milioane de lei cât au plătit în 2021 impozit pe profit. **Cea mai afectată companie ar fi Automobile-Dacia SA, care ar trebui să plătească o sumă cu peste 1400% mai mare decât cea livrată în conturile trezoreriei în 2021 drept impozit pe profit.** În cazul Ford România, aflată tot în top 20 companii afectate, această companie ar fi trebuit să plătească peste 115 milioane de lei în 2021 impozit pe cifra de afaceri, față de suma plătită de peste 31 milioane de lei drept impozit pe profit, adică cu 365% mai mult. În plus, companiile implicate în activități de producție și export de componente auto – adică inclusiv furnizorii marilor producători și exportatori – au marje de profit relativ mici sau chiar au înregistrat pierderi din cauza crizei semiconductorilor care a determinat o reducere substanțială a producției industriale. Taxa pe cifra de afaceri ar pune presiune exact pe acest tip de companii, care se confrunta deja cu dificultăți multiple. În condițiile în care industria auto reprezintă una dintre principalele industrii, iar mașinile fabricate în România reprezintă aproape jumătate din exporturile țării, reducerea forțată de capital a marilor producători pune serios în pericol stabilitatea economică și joburile a mii de lucrători români.

În top 20 companii care ar trebui să plătească cea mai mare sumă se numără producători și distribuitori de combustibili, producători de tutun, lanțurile moderne de vânzare cu amănuntul/cu ridicata, companii din sectorul energetic și distribuitori de electrocasnice.

Nr	Nume Companie	Impozit Potential Cifra de Afaceri 2021 (lei)	Impozit Profit Plătit 2021 (lei)
1	AUTOMOBILE-DACIA SA	214,416,089	15,059,631
2	OMV PETROM MARKETING SRL	189,130,923	90,433,170
3	ROMPETROL DOWNSTREAM SRL	122,441,384	17,065,650
4	ROMPETROL RAFINARE SA	121,496,175	-
5	BRITISH AMERICAN TOBACCO (ROMANIA) TRADING SRL	120,957,809	34,645,215
6	FORD ROMANIA SA	115,185,309	31,595,855
7	PROFI ROM FOOD SRL	95,234,545	43,407,199
8	CARREFOUR ROMANIA SA	93,967,738	67,637,253
9	LUKOIL ROMANIA SRL	79,219,191	34,106,294
10	MOL ROMANIA PETROLEUM PRODUCTS SRL	79,132,972	50,159,635
11	FONDUL PROPRIETATEA SA	78,426,336	-
12	ENGIE ROMANIA S.A.	77,739,556	37,796,544
13	MEGA IMAGE SRL	74,673,523	16,805,304
14	DANTE INTERNATIONAL SA (eMAG)	73,461,145	25,581,270
15	METRO CASH & CARRY ROMANIA SRL	72,828,642	28,045,596
16	STAR ASSEMBLY SRL	70,740,820	59,461,272
17	E.ON ENERGIE ROMÂNIA SA	68,219,576	10,404,957
18	AUCHAN ROMÂNIA SA	63,327,444	33,056,990
19	ELECTRICA FURNIZARE SA	59,437,629	-
20	ALTEX ROMANIA SRL	58,768,095	15,598,756

În mod evident, **companiile aflate în pierdere ar fi cel mai puternic afectate de o eventuală taxă pe cifra de afaceri.** În 2021 au fost în această situație 50 de companii, cu pierderi totale de peste 7 miliarde de lei, cea mai mare pierdere fiind înregistrată de compania de stat Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A., respectiv 1,5 miliarde de lei. Din cele 7 miliarde de pierderi din 2021, 3,3 miliarde sunt înregistrate de companii fie de stat, fie cu capital majoritar de stat. Taxarea cifrei de afaceri ar intensifica pierderile acestor companii și ar duce, în unele cazuri, inclusiv la deteriorarea calității serviciilor publice. Toate aceste date arată că impactul se răsfârânge asupra unei serii companii care joacă un rol cheie în economia românească.

Raportat la practicile internaționale, **taxarea cifrei de afaceri este o măsură populară în special în țările în curs de dezvoltare**, fiind mai dificil de evitat de către companii, spre deosebire de taxarea pe valoarea adăugată. Instituții internaționale precum FMI sau Banca Mondială indică faptul că mobilizarea veniturilor din taxe este un element cheie pentru dezvoltare și pentru eradicarea sărăciei până în 2030. Este adevărat că veniturile fiscale s-au ridicat în 2021 la 27.3% din PUB, al doilea cel mai redus nivel din UE (după Irlanda, dar care are statut fiscal aparte). Însă problema colectării scăzute nu poate fi rezolvată prin artificii fiscale aleatorii care afectează chiar companiile vulnerabile la șocuri sau pe cele esențiale pentru creșterea capacității de producție industrială și pentru reducerea balanței comerciale. Problema colectării scăzute pleacă de la cei peste 7 miliarde de euro din TVA ne colectați de statul român sau cele alte câteva miliarde de euro pierdute prin alte forme de evaziune fiscală sau în zone gri ale economiei. Digitalizarea ANAF, modernizarea Inspecției Muncii, creșterea capacității de

colectare de TVA sunt soluțiile logice, corecte și necesare, alături de un regim fiscal predictibil, just și gândit în vederea dezvoltării economiei naționale, nu în vederea încetirii acesteia.

Scenarii ilustrative

Introducerea unui impozit pe cifra de afaceri pentru companiile cu o cifră de afaceri mai mare de 100 de milioane de euro în România ar avea un impact diferit asupra diferitelor companii și sectoare.

Marja mică: Să luăm în considerare o companie high-tech cu o cifră de afaceri de 120 de milioane de euro. Această companie are, de regulă, o marjă de profit scăzută, deoarece investește foarte mult în cercetare și dezvoltare. Impozitul de 1% pe cifra de afaceri ar reprezenta o proporție semnificativă din profiturile companiei, reducând capacitatea acesteia de a investi în creșterea viitoare. Acesta ar fi un rezultat negativ pentru companie și pentru economia românească, deoarece ar descuraja inovarea și ar încetini creșterea unui sector cu potențial ridicat.

Marja medie: Un alt scenariu este cel al unei companii de construcții cu o cifră de afaceri de 150 de milioane de euro și o marjă de profit de 5%. Impozitul de 16% ar reprezenta o proporție mai mică din profiturile companiei decât impozitul pe cifra de afaceri de 1%, ceea ce înseamnă că societatea ar trebui să plătească o sumă mai mare de impozit în cadrul noului sistem. Acest lucru ar putea pune compania într-o situație financiară dificilă și ar putea reduce capacitatea acesteia de a investi în noi proiecte, ceea ce ar afecta creșterea sectorului construcțiilor din România.

Sistemul de taxare a cifrei de afaceri de 1% nu ține cont de performanța financiară a unei companii sau de capacitatea de plată a acesteia. Acest lucru ar fi deosebit de problematic pentru societățile din industrii foarte ciclice sau imprevizibile, deoarece acestea ar fi expuse la o datorie fiscală potențial mare și incertă. Impactul diferit al impozitului pe cifra de afaceri asupra diferitelor companii și sectoare demonstrează de ce această măsură este în detrimentul stabilității fiscale și economice. Taxa pe cifra de afaceri ar crea un sistem complicat și inconsecvent, care ar fi dificil de parcurs pentru întreprinderi și ar avea consecințe nedorite pentru diferite părți ale economiei. De asemenea, ar crește povara asupra companiilor și ar reduce competitivitatea acestora, ceea ce ar fi dăunător pentru economia românească în ansamblu.

b. Scenariu unități de producție

Unitățile de producție ale grupurilor internaționale sunt integrate în grup, deci nu operează la fel ca o companie aflată pe piața liberă, deoarece achizițiile se efectuează intern. În cazul unei unități de producție aflată în România, ținând cont de regulile privind prețurile de transfer, marja de profit poate fi de maximum 1-2 procente, în timp ce cifra de afaceri este mare, iar 1% din cifra de afaceri este echivalentul a 16% din impozitul pe profit la o marjă de profit de 6%, adică de 3-6 ori mai mare.

c. Scenariu comparativ cifra de afaceri de 150 milioane euro

În cazul a două companii cu cifra de afaceri similară (în acest caz, de 150 milioane euro), diferența va fi generată de profit. Compania cu profit mai mic, în cazul ilustrat mai jos, se va încadra în criteriile stabilite de taxa minimă de 1% pe cifra de afaceri. Profitul mai mic este astfel „sanționat”, compania A fiind nevoită să plătească 700,000 euro, adică aproape 3,5 milioane de lei, bani care ar fi putut fi reinvestiți.

Compania A			Compania B		
Input	Cifra de afaceri	€ 150,000,000	Input	Cifra de afaceri	€ 150,000,000
	Profit net	€ 5,000,000		Profit net	€ 9,376,000
Output	Impozit profit	€ 800,000	Output	Impozit profit	€ 1,500,160
	Impozit cifra de afaceri	€ 1,500,000		Impozit cifra de afaceri	€ 1,500,000
	Eligibil Taxa Solidaritate	Da		Eligibil Taxa Solidaritate	Nu
	Impact	€ (700,000)		Impact	N/A

Concluzie

Având în vedere efectul economic negativ al unei taxe de minim de 1% pe cifra de afaceri pentru companiile cu o cifră de afaceri de peste 100 de milioane de euro, considerăm neoportună această propunere. În această analiză, am explicat de ce taxa pe cifra de afaceri este o măsură prociclică și discriminatorie, de ce ar descuraja inovarea și investițiile într-o economie cu valoare adăugată relativ scăzută și bazată pe consum, de ce exporturile și balanța comercială a României ar fi afectate și cum ar influența diferiți parametri economici. Am arătat, de asemenea, care sunt principalele companii afectate, din ce sectoare provin și de ce sunt relevante pentru întreaga economie românească. În condițiile în care colectarea de taxe este mult sub media Uniunii Europene, reiterăm importanța creșterii colectării ca primă măsură pentru creșterea veniturilor statului. Reiterăm, de asemenea, importanța predictibilității fiscale, într-o economie aflată în plin proces de consolidare.